

12

**PERBANDINGAN PENGAJARAN BAHASA ARAB TINGGI
(AALI) DAN BAHASA ARAB KOMUNIKASI :
SATU KAJIAN KES DI SEKOLAH MENENGAH ARAB**

HAMZAH BIN HASSAN

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

Perpustakaan Universiti Malaya

1997

A505614419

تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ
وَعَلِّمُوا النَّاسَ

DOA DAN HARAPAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Buat keluarga yang tercinta

Ibu dan bapa,

**Doa dan harapan kelian supaya anaknya
berjaya Insya-Allah akan kusahuti**

Yang kusayang

Isteriku tercinta; Kamariah bt Che Chik

Anak-anaku; Mohd Hilmi, Mohd Hifdzi dan Mohd Hazimi

Pengorbanan kalian amat kuhargai

Yang kuhormati

Abang-abang serta adik yang tercinta

dan seluruh ahli keluarga yang

banyak membantu dan memberi sokongan.

**Tidak lupa juga kepada seluruh rakan seperjuangan yang
sentiasa**

memberi galakan.

Sekian. Terima Kasih

Allah Maha Agung

Amin

SINOPSIS

SINOPSIS

Memang diakui untuk menguasai sesuatu ilmu yang baru memerlukan kesungguhan dan sokongan yang padu, persekitaran yang baik, ibu bapa dan minat diri. Faktor seterusnya ialah kebolehan tenaga pengajar dalam menyampaikan ilmu supaya apa yang hendak disampaikan berkesan dan melekat dalam diri.

Disertasi ini mengadungi lima bab yang membicarakan tentang perbandingan pengajaran guru dalam Bahasa Arab Tinggi (BAT) dan Bahasa Arab Komunikasi (BAK). Bab pertama merupakan bahagian pengenalan yang merangkumi pendahuluan. Bahagian ini membicarakan tentang sedikit latar belakang sekolah tempat kajian. Bahagian pernyataan masalah pula, pengkaji melihat bagaimana pengajaran guru dan apakah perbezaan antara Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi. Terdapat tiga objektif kajian yang hendak dibincangkan. Selain daripada itu bab ini menyenaraikan kepentingan kajian, bidang dan batasan kajian dan difinasi operasional.

Bab dua pula merupakan bab yang berkaitan dengan tinjauan dan kajian berkaitan. Dalam bab ini pengkaji telah mengupas fokus tajuk iaitu berkaitan dengan pengajaran dan kaedah-kaedah yang digunakan oleh tenaga pengajar yang merangkumi definisi, jenis-jenis kaedah dan pendekatan dalam pengajaran

bahasa. Pengkaji juga cuba mengupas kajian-kajian di barat serta kajian-kajian yang digunakan oleh guru yang mengajar bahasa Arab di Malaysia.

Metodologi merupakan satu isu yang perlu diteliti sebelum sesuatu kajian dilakukan. Dalam bab 3 iaitu Metodologi, pengkaji telah menghuraikan kaedah serta prosedur-prosedur yang digunakan bagi melengkap dan melancarkan lagi kajian yang dilakukan. Bab ini juga pengkaji telah memfokuskan apakah yang akan diberi penekanan semasa perbandingan data-data yang dikumpul melalui soal-selidik.

Bab empat merupakan bab yang menerangkan secara terperinci data-data yang telah terkumpul melalui soal-selidik dan soal-maklumat. Dalam bab ini pengkaji telah memecahkan cara analisis data kepada dua bahagian utama. Bahagian pertama merupakan fokus kepada latar belakang sampel. Data-data yang terkumpul telah dicernakan ke dalam jadual-jadual tertentu. Bahagian pertama ini dapat pengkaji melihat bagaimana faktor latar belakang sampel dan latar belakang keluarga sampel boleh mempengaruhi minat dan keupayaan sampel menguasai Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi.

Bahagian kedua dalam bab ini pengkaji telah menghuraikan khusus perbandingan pengajaran guru dalam Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi. Pengkaji telah membincangkan bagaimana BBM, bahasa semasa

digunakan dan lain-lain lagi yang boleh memberi rangsangan kepada pelajar untuk menguasai Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi.

Akhir sekali bab ini merupakan bab rumusan dan cadangan. Dalam bab ini pengkaji telah membuat rumusan masalah-masalah yang telah dihadapi oleh pelajar serta guru dalam proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi. Setelah segala permasalahan dicernakan akhir sekali pengkaji telah mengemukakan beberapa cadangan yang pada hemat pengkaji boleh dijadikan rujukan dan panduan kepada Universiti, maktab dan kepada penulis-penulis yang akan datang. Diharap dengan adanya cadangan-cadangan ini akan membantu sampel dalam mengatasi masalah-masalah di atas.

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

(Dengan nama Allah Yang Maha Pemurah dan lagi Maha Pengasih)

*Selawat dan salam buat junjungan besar Nabi Muhammad (s.a.w),
keluarga Baginda dan para sahabat serta kaum muslimin dan muslimat yang
dikasihi Allah (s.w.t)*

Syukur ke hadrat Allah kerana saya berjaya menyiapkan disertasi sebagai
memenuhi syarat Kursus Sarjana Pengajian Bahasa Moden.

Jutaan terima kasih diucapkan kepada Tuan Penyelia Encik Abdullah
Tahmin bin Haji Ab. Latiff yang banyak membantu, membimbing dan memberi
tunjuk ajar kepada saya dalam usaha menyiapkan disertasi ini.

Di kesempatan ini juga saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih
kepada Encik Ab Rahim Mahmood yang banyak membantu dan
menyumbangkan tenaga dan masa. Tidak lupa juga kepada Profesor Dato'

Dr.Hajjah Asmah Haji Omar selaku Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik yang banyak memberi sumbangan melalui penulisan beliau. Turut sama terima kasih kepada semua kakitangan Fakulti Bahasa dan Linguistik Universiti Malaya yang banyak memberi kemudahan kepada saya semasa pengajian saya.

Akhir sekali kepada rakan seperjuangan seperti Ustaz Muhammad bin Ab. Rahman dan Ustaz Ghazali bin Abdul Majid yang banyak memberi kerjasama dan semangat. Semoga Allah memberkati.

Sekian. Wassalam.

HAMZAH BIN HASSAN (BMC 9559)

Akademik Islam Nilam Puri

Universiti Malaya

Tarikh : 29 OGOS 1997

SENARAI SINGKATAN

BAT	:	Bahasa Arab Tinggi
BAK	:	Bahasa Arab Komunikasi
BBM	:	Bahan Bantu Mengajar
SMK(A)NL	:	Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Naim Lil-Banat
YPTIK	:	Yayasan Pengajian Tinggi Islam Kelantan
AIUM	:	Akademik Islam Universiti Malaya
YIK	:	Yayasan Islam Kelantan

JADUAL TRANSLITERASI

Perkataan-perkataan Arab yang digunakan dalam penulisan disertasi ini mengikut tranliterasi berikut:

ا	:	-	ط	:	t
ب	:	b	ظ	:	z
ت	:	t	ع	:	'
ث	:	th	غ	:	gh
ج	:	j	ف	:	f
ح	:	h	ق	:	q
خ	:	kh	ك	:	k
د	:	d	ل	:	l
ذ	:	dh	م	:	m
ر	:	r	ن	:	n
ز	:	z	و	:	w
س	:	s	هـ	:	h
ش	:	sy	ء	:	,
ص	:	s	ي	:	y
ض	:	d	ة	:	t

VOKAL DAN DIFTONG

Vokal	Vokal Panjang	Diftong
اَ : a	اَ : ā	اِيَّ : ay
اِ : i	اِي : ī	اَو : aw
اُ : u	اُو : ū	

KANDUNGAN

Sinopsis	i
Penghargaan	iv
Senarai Singkatan	vi
Jadual Transliterasi	vii
Kandungan	viii
Senarai Jadual	xii
Senarai Lampiran	xiii

BAB 1

PENGENALAN

1.0	Pendahuluan	1
1.1	Pernyataan Masalah	3
1.2	Objektif Kajian	5
1.3	Kepentingan Kajian	6
1.4	Bidang dan Batasan Kajian	7
1.5	Definisi Operasional	8
1.5.1	Pengajaran	8
1.5.2	Kajian	8
1.5.3	Bahasa Arab Tinggi	9
1.5.4	Bahasa Arab Komunikasi	10

BAB 2

TINJAUAN KAJIAN DAN PENULISAN BERKAITAN

2.0	Pengenalan	12
2.1	Kajian Umum Pengajaran Bahasa	13
2.1.1	Pendekatan Deduktif	16
2.1.2	Pendekatan Induktif	17
2.1.3	Pendekatan Elektif	17
2.1.4	Pendekatan Komunikatif	18
2.2	Prinsip Pengajaran Bahasa	19
2.2.1	Prinsip Aliran Behaviurisme	20
2.2.2	Prinsip Aliran Kod-Kognitif	21
2.2.3	Prinsip Aliran Iteraksionalisme	22
2.2.4	Prinsip Aliran Fungsional	23
2.3	Kajian Berkaitan Dengan Pengajaran Antara Bahasa Arab Di Malaysia	24

BAB 3

METODOLOGI

3.0	Pengenalan	41
3.1	Sampel	41

3.2	Kaedah dan Prosedur Kajian	42
3.2.1	Kepustakaan	42
3.2.2	Kaedah Soal Selidik	43
3.2.3	Kaedah Pemerhatian	43
3.3	Prosedur Kajian	44
3.4	Analisis Data	45
3.5	Instrumentasi	46

BAB 4

ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.0	Pengenalan	47
4.1	Latar Belakang Pelajar	48
4.1.1	Membaca	61
4.1.2	Menulis	62
4.1.3	Memahami	62
4.1.4	Mendengar dan Bertutur	63
4.2	Perbandingan Pengajaran BAT dan BAK	64
4.2.1	Penggunaan Papan Hitam	66
4.2.2	Penggunaan Buku Teks	66
4.2.3	Penggunaan Carta	67
4.2.4	Penggunaan Surat Khabar dan Pita Rakaman	69
4.2.5	Penggunaan Gambar	70
4.2.6	Penggunaan Makmal Bahasa	70
4.2.7	Penggunaan Video	71
4.2.8	Penggunaan Kamus	72
4.2.9	Penggunaan BBM lain	73

4.3	Perbandingan Cara Guru Mengajar BAT dan BAK	74
4.4	Perbandingan Penggunaan Bahasa Semasa Mengajar	78

BAB 5

5.0	Pengenalan	82
5.1	Rumusan Permasalahan Sampel Dalam Menguasai BAT dan BAK	82
5.1	Cadangan	85
5.2.1	Penggunaan Teknik dan Pendekatan Pengajaran Bahasa Arab	85
5.2.2	Memberi Latihan	86
5.2.3	Penggunaan Bahasa Semasa Mengajar	87
5.2.4	Program Minggu Bahasa Arab	87
5.2.5	Memperbanyakkan Tenaga Pengajar	88
5.2.6	Permainan Bahasa	89
5.2.7	Pembentukan Sikap	90
5.2.8	Mengadakan Lawatan Sambil Belajar	91
5.2.9	Meningkatkan Minat Membaca	91
5.2.10	Menangani Segala Kesalahan Bahasa	92
5.2.11	Latihan Kepada Guru Dalam Penggunaan Media Elektronik	93
5.2.12	Cadangan Kepada Pengkaji akan datang	94
5.3	Penutup	94
	Bibliografi	97
	Lampiran	101

SENARAI JADUAL

Jadual 1	Tempat Tinggal Sampel	48
Jadual 2	Pendidikan Ibu Bapa / Penjaga (Akademik)	49
Jadual 3	Pendidikan Agama Ibu Bapa	50
Jadual 4	Minat Pelajar Terhadap BAT dan BAK	51
Jadual 5	Keputusan Peperiksaan PMR dalam Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris	52
Jadual 6	Pemilihan Mata Pelajaran	52
Jadual 7	Minat Sampel Terhadap BAT dan Bak	53
Jadual 8	Aliran Sekolah Rendah Sampel	55
Jadual 9	Kebolehan Ahli Keluarga Berbahasa Arab	55
Jadual 10	Pemilihan Sekolah Aliran	56
Jadual 11	Perbandingan Keseronokan Belajar Antara Dua Bahasa Arab	58
Jadual 12	Mata Pelajaran Menjadi Pilihan Untuk Dibuat Persediaan Sebelum Peperiksaan	59
Jadual 13	Markah Terbaik Dalam Peperiksaan Antara Dua Mata Pelajaran Bahasa Arab	60
Jadual 14	Kebolehan Pelajar Berbahasa Melayu	61
Jadual 15	Alatan Digunakan Semasa Mengajar BAT dan BAK	65
Jadual 16	Cara Guru Mengajar BAT dan BAK	74
Jadual 17	Perbandingan Keputusan Peperiksaan SPM Mata Pelajaran BAT dan BAK	78
Jadual 18	Penggunaan Bahasa Semasa Mengajar	78
Jadual 19	Kelemahan Sampel Dalam Menguasai Isi Bahasa Arab Tinggi dan Bahasa Arab Komunikasi	83

SENARAI LAMPIRAN

<u>LAMPIRAN</u>	<u>SENARAI</u>	<u>Muka Surat</u>
1	Sukatan Pelajaran Bahasa Arab Tinggi	101
2	Sukatan Pelajaran Bahasa Arab Komunikasi	115
3	Borang Soal Selidik	128